

تأثیر آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند و توسعه پایدار سبز با توجه به نقش تعدیلگری هویت ملی در شهر بندر انزلی

پروانه نوحه‌خوان مدیر^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۱۸ تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۰۳/۲۷

چکیده

نگرانی‌های جامعه در خصوص مسائل زیست محیطی، بهداشت و سلامت باعث شده است تا جوامع مختلف به اصلاح فرآیندهای مختلف کشورها از جمله توجه به تولید محصولات سبز، رعایت استانداردهای زیست محیطی، مدیریت صحیح پسماند و اصلاح الگوهای مصرف پردازند. همچنین عوامل بسیاری نظیر افزایش آلودگی زیست محیطی، فشارهای دولتی، انتظارات مردم از سازمان‌ها در خصوص مسئولیت پذیری اجتماعی، ضرورت حرکت شرکت‌ها به سمت تولید محصولات دوستدار محیط را روشن می‌نماید. هدف این پژوهش، تأثیر آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند و توسعه پایدار سبز با توجه به نقش تعدیلگری هویت ملی در شهر بندر انزلی است. این تحقیق بر حسب هدف در دسته‌ی تحقیقات کاربردی و براساس نحوه گردآوری داده‌ها در دسته تحقیقات توصیفی قرار دارد. جامعه آماری در این پژوهش شهروندان شهر انزلی هستند که به شهرداری جهت امور شهری، عمرانی و رفاهی مراجعه کرده‌اند و تعداد نمونه بر اساس فرمول کوکران ۳۲۸ نفر است و روش نمونه‌گیری به صورت غیراحتمالی در دسترس انتخاب می‌شوند با توجه به اینکه در این تحقیق افراد به عنوان جامعه‌ی آماری هستند، لذا سطح تجزیه و تحلیل فردی است. روش نمونه‌گیری در این تحقیق از نوع نمونه‌گیری غیر احتمالی در دسترس است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه و برای تحایل از نرم‌افزار اس پی اس و پی ال اس استفاده شد. نتایج گویای تایید تمامی فرضیات در پژوهش حاضر است.

واژگان کلیدی

آموزش همگانی، مدیریت صحیح پسماند، توسعه پایدار سبز، هویت ملی، شهر بندر انزلی

^۱ کارشناس ارشد مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرانزلی، بندرانزلی، ایران (modiran.t.a.ilya@gmail.com)

۱. مقدمه

نگرانی‌های جامعه در خصوص مسائل زیست‌محیطی، بهداشت و سلامت باعث شده است تا جوامع مختلف به اصلاح فرآیندهای مختلف کشورها از جمله توجه به تولید محصولات سبز، رعایت استانداردهای زیست‌محیطی، مدیریت صحیح پسماند و اصلاح الگوهای مصرف پردازند. همچنین عوامل بسیاری نظیر افزایش آلودگی زیست‌محیطی، فشارهای دولتی، انتظارات مردم از سازمان‌ها در خصوص مسئولیت‌پذیری اجتماعی، ضرورت حرکت شرکت‌ها به سمت تولید محصولات دوستدار محیط را روشن می‌نمایند (لامبا و تارجا^۱، ۲۰۲۱). در این راستا با توجه به افزایش نگرانی‌های زیست‌محیطی از سوی مصرف‌کنندگان، دولت‌ها و جوامع مختلف در سراسر جهان و شرکت‌های تولیدی در صدد توسعه برنامه‌های دوستدار محیط زیست مانند توسعه محصول سبز، برند سبز و فناوری سبز برآمدند (لامبا و تارجا، ۲۰۲۰). این نگرانی به صنایع مختلف کشیده شد تا جایی که امروزه یکی از عوامل مهم در فعالیت تمامی سازمان‌ها از تامین مواد اولیه گرفته تا فرایند تولید در کارخانه و مسائلی که حین استفاده از محصول بوسیله مصرف‌کننده پیش می‌آید، ملاحظات زیست‌محیطی است (ابوالماجد و هاشم^۲، ۲۰۱۹). آلودگی‌های زیست‌محیطی که در نتیجه بی‌دقتی شهروندان و عدم رعایت اصول بهداشتی پدید آمده، از جمله مسائلی هستند که بارها توسط سازمان‌های فعال در این زمینه به عنوان تهدیدی برای بشر شناخته شده‌اند. در این میان برخی از صنایع با به‌کارگیری اقداماتی، گام‌های لازم را جهت کاهش اثرات نهایی که بر محیط زیست می‌توانند داشته باشند برداشته‌اند. از جمله این اقدامات نوآوری سبز یا محیط زیست دوستانه است، یعنی؛ توسعه زیست‌محیطی و طبیعی فعالیت‌های بازاریابی، با‌کارگیری نقش مسئولیت‌پذیری زیست‌محیطی اجتماعی شرکت‌ها به منظور توسعه پایدار (میرزایی فیض‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۳).

مقوله هویت ملی در ابتدایی‌ترین شکل خود، با نوعی احترام به مرزهای جغرافیایی یک کشور و پذیرش آن توسط کسانی ارتباط دارد که در درون آن مرزها قرار دارند و همگی در میثاقی مشخص و مشترک در باب جامعه‌ای عالی‌ه سهمین‌اند. هویت به معنی «چه کسی بودن» از نیاز طبیعی انسان به شناخته شدن و معرفی شدن به چیزی یا جایی نشأت می‌گیرد. این احساس نیاز به تعلق، نیازی ذاتی و اساسی است که در هر فرد وجود دارد؛ به عبارت دیگر هویت، نوعی نمادسازی و پدیده‌ای فرهنگی است که افراد، گروه‌ها، اقوام یا مکان‌ها برای احراز موجودیت خود و تمایز از دیگران اتخاذ می‌کنند. یکی از رایج‌ترین شیوه‌های تعیین هویت همانا گزینش نام و نامگذاری است به طوری که هیچ فرد، گروه، قوم یا مملکتی بدون نام پیدا نمی‌شود. هویت در فرهنگ آکسفورد از ریشه لاتین Identitas است که از idem یعنی تشابه و یکسان گرفته شده است و دو معنای اصلی دارد. اولین معنای آن بیانگر مفهوم تشابه مطلق است، این با آن مشابه است. معنای دوم آن مفهوم تمایز است که با مرور زمان سازگاری و تداوم را فرض می‌گیرد؛ بنابراین هویت بطور همزمان دو نسبت محتمل را میان افراد یا اشیاء برقرار می‌سازد، از یک طرف شباهت و از طرف دیگر تفاوت. هویت شامل سه سطح فردی، جمعی (اجتماعی) و ملی می‌باشد و هویت ملی به تعبیری فراگیرتر، بالاترین و مشروع‌ترین سطح هویت است. هویت ملی دایره بر واحد مستقل سیاسی‌ای به نام کشور است و بر این اساس همه افرادی که دارای تابعیت کشوری باشند، هویت ملی مربوط به آن کشور را دارند. هویت ملی را در گذشته «منش ملی» و بعدها «آگاهی ملی» می‌گفتند. اصطلاح هویت ملی در دهه‌های اخیر جایگزین عبارت «منش ملی» گردید و به سرعت پذیرش عمومی یافت که

¹ Lamba & Thareja

² Aboelmagd & Hashem

در این راستا «آنتونی. دی. اسمیت» معتقد است هویت ملی یعنی باز تولید و باز تفسیر دائمی الگوی ارزش ها، نمادها، خاطرات، اسطوره ها و سنت هایی که میراث متمایز ملت ها را تشکیل می دهند و تشخیص هویت افراد با آن الگو و میراث و با عناصر فرهنگی اش (کرمی، ۱۳۹۷).

با توجه به اینکه محیط زیست به طور فزاینده ای به مسئله ای حیاتی و بسیار مهم برای همه اقشار مردم چه در جایگاه مصرف کننده و چه در جایگاه تولید کننده تبدیل شده است. پویایی و رقابت شدید و افزایش نگرانی نسبت به محیط زیست و همچنین مقررات دولتی و افزایش آگاهی مصرف کنندگان، سازمان های مختلف را بر آن داشت تا علاوه بر سودآوری و فروش در رابطه با سلامت مصرف کنندگان نیز توجه کافی داشته باشند، چرا که در غیر این صورت نمی توانند به ادامه حیات خود بیاندیشند (آذر و همکاران، ۱۳۹۵:۵). در مقالات سبز با تمرکز بر سیاست تولید یکپارچه، کمیسیون انجمن های اروپایی اقدامات سبز را به عنوان عواملی تعریف می کند که از منابع کمتری استفاده می کنند و دارای ریسک و تاثیرات کمتری بر محیط زیست هستند و از ایجاد و تولید زباله ممانعت می کنند (داس و همکاران^۱، ۲۰۱۸)؛ بنابراین، اقدامات دوستانه با محیط زیست قابل بازیافت و استفاده مجدد هستند، بدون کاربرد مواد سمی و شیمیایی تولید می شوند، در مواد به کار برده دوستانه با محیز زیست بسته بندی می شوند و دارای یک تاثیر جزئی و حداقل بر محیط زیست در سرتاسر چرخه ی عمر محصول هستند (نبی خان و محسن^۲، ۲۰۱۷). توجه به افزایش آلودگی های حاصل از پسماندهای زباله های شهری، کشاورزی، صنعتی و بیمارستانی باعث تسریع قوانین و مقررات دولتی جهت اخذ استانداردهای زیست محیطی و تقاضای روبه رشد مصرف کنندگان برای عرضه ی محصولات سبز به زنجیره ی تأمین که تمام فعالیتهای مرتبط با جریان کالا از مرحله ی ماده ی خام تا تحویل کالا به مصرف کنندگان نهایی، به انضمام جریان اطلاعات در سرتاسر زنجیره را در بر می گیرد، موجب ظهور مفهوم جدید مدیریت زنجیره ی تأمین سبز در سالهای اخیر شده است که در برگزیده ی مراحل چرخه ی عمر محصول از طراحی تا بازیافت است (آذرکمند و شمس، ۱۳۹۸).

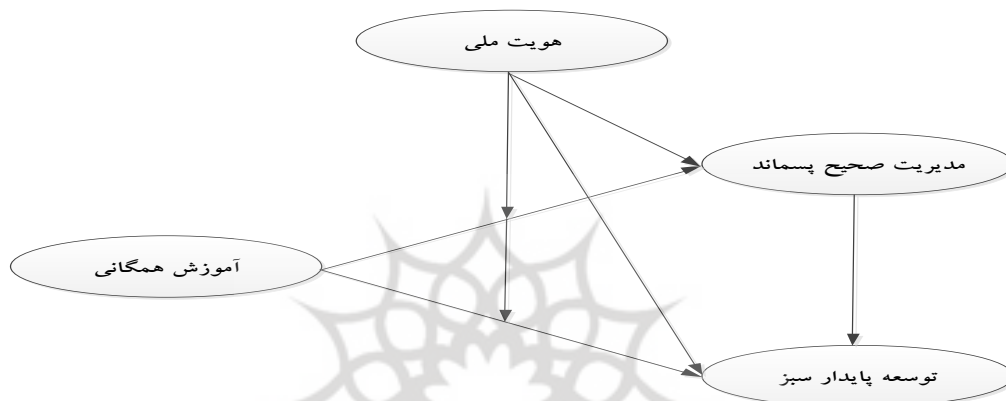
واژه سبز صرفاً یک رنگ نیست، بلکه تداعی کننده مفاهیمی همچون دوستدار محیط زیست، عدالت اجتماعی و توسعه اقتصادی و سلامتی است. اگر چه حفاظت از محیط زیست بر کاهش ضایعات محیطی و آلودگی ها تأکید می کند، اما مفهوم سبز بسیار وسیع تر است. از این رو فضای کسب و کار جدید به دنبال کاهش اثرات زیست محیطی است. نگرانی مردم در رابطه با محیط زیست باعث به وجود آمدن گروهی جدید از مصرف کنندگان شده است که این دغدغه ها را در تصمیم گیری های خرید خود نمایش می دهند. در حال حاضر یک مسأله مهم وجود نگرانی های زیست محیطی است که اثرات عمیقی بر افراد جامعه دارد. این اثرات زیست محیطی با استخراج مواد خام، استفاده از آب و انرژی، حمل و نقل کالا و همچنین تأثیرات زیست محیطی در طی استفاده از محصولات و دفع آنها توسط مصرف کنندگان و مسائل کارایی اقتصادی مرتبط می باشد (رستگار و همکاران، ۱۳۹۸). اتخاذ استراتژی سرمایه گذاری در زمینه بهبود عملکرد زیست محیطی توسط سازمان های ذینفع، مزایا و منافع زیادی را مانند صرفه جویی در منابع انرژی، کاهش آلاینده ها، حذف یا کاهش ضایعات، ایجاد ارزش برای مصرف کننده و نهایتاً افزایش مزایای اجتماعی به همراه خواهد داشت (آذرکمند و شمس، ۱۳۹۸). حفاظت از محیط زیست به یکی از مهم ترین مسائل مشتریان، سهامداران، دولت ها و رقبا

¹ Das et al

² Nabi Khan & Mohsin

تبدیل شده است. در این میان فشارهای جهانی، سازمان‌ها را ملزم به تولید محصولات و خدمات سازگار با محیط‌زیست کرده است؛ بنابراین مدیران صنایع، به دنبال رو شهایی هستند که ضمن حمایت از محیط زیست، مسئولیت اجتماعی خود را نیز بهبود بخشند (کرمی و فرهادی، ۱۳۹۷). برخی از محققان بر تأثیرات آگاهی سبز مصرف‌کنندگان بر طراحی سبز تمرکز دارند و نتایج آنها نشان می‌دهد که این اثرات مثبتی در عملکردهای محیطی دارد (هنگ و همکاران^۱، ۲۰۱۹). از این رو سوال اصلی پژوهش به این صورت مطرح شده است که آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند و توسعه پایدار سبز با توجه به نقش تعدیل‌گری هویت ملی در شهر بندر انزلی چه تأثیری دارد؟

در این پژوهش از مدل ترکیبی هاک و همکاران (۲۰۱۶) و کلیمو و همکاران (۲۰۱۶) استفاده شده است. در این مدل آموزش همگانی به عنوان متغیر مستقل، هویت ملی به عنوان متغیر تعدیل‌گر، مدیریت صحیح پسماند به عنوان متغیر مستقل و توسعه پایدار سبز به عنوان متغیر وابسته در مدل پژوهش نقش دارد.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش (بن‌دور و همکاران^۲، ۲۰۱۷؛ هنگ و همکاران، ۲۰۱۹)

بر اساس مدل فوق فرضیه‌های تحقیق شرح زیر می‌باشند:

۱. آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی تأثیر دارد.
۲. آموزش همگانی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تأثیر دارد.
۳. هویت ملی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی تأثیر دارد.
۴. هویت ملی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تأثیر دارد.
۵. مدیریت صحیح پسماند بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تأثیر دارد.
۶. هویت ملی تأثیر آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی را تعدیل می‌کند.
۷. هویت ملی تأثیر آموزش همگانی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی را تعدیل می‌کند.
۸. آموزش همگانی از طریق مدیریت صحیح پسماند بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تأثیر دارد.

۲. روش‌شناسی پژوهش

این تحقیق با توجه به دسته‌بندی تحقیقات بر حسب نحوه گردآوری داده‌ها در دسته‌ی تحقیقات توصیفی قرار دارد. تحقیق توصیفی شامل مجموعه روش‌هایی است که هدف آنها توصیف کردن شرایط یا پدیده‌ی مورد بررسی است (سرمد و همکاران، ۱۳۹۳، ۸۱-۸۲). جامعه آماری در این پژوهش شهروندان شهر انزلی هستند که به شهرداری جهت

¹ Hong et al

² Ben Dor et al

امور شهری، عمرانی و رفاهی مراجعه کرده اند و تعداد نمونه بر اساس فرمول کوکران ۳۲۸ نفر است و روش نمونه گیری به صورت غیراحتمالی در دسترس انتخاب می شوند. روش نمونه گیری در این تحقیق از نوع نمونه گیری غیر احتمالی در دسترس است. در این پژوهش از طریق فرمول کوکران به بررسی تعیین حجم نمونه پرداخته شد و در نهایت ۳۲۸ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. به منظور جمع آوری اطلاعات مورد نظر و سنجش متغیرهای تحقیق، از پرسشنامه با سؤالات استاندارد (به جدول ۱ مراجعه شود) استفاده شده است.

جدول ۱. مشخصات پرسشنامه پژوهش

متغیرهای مدل	تعداد سؤالات	منابع
آموزش همگانی	۸	هنگ و همکاران (۲۰۱۹)
هویت ملی	۹	هنگ و همکاران (۲۰۱۹)
مدیریت صحیح پسماند	۷	بن دور و همکاران (۲۰۱۷)
توسعه پایدار سبز	۱۰	بن دور و همکاران (۲۰۱۷)

۳. یافته‌های پژوهش

الف - آمارهای توصیفی: در این بخش توصیف آماری متغیرهای مدل تحقیق ارائه می گردد.

جدول شماره ۲- توصیف آماری متغیرها

متغیر	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	واریانس	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی
آموزش همگانی	۳۲۸	۱	۵	۲/۸۲۲۲	۰/۸۵۴۲۵	۰/۷۳۰	۰/۰۱۳	-۰/۱۹۱
هویت ملی	۳۲۸	۱	۵	۳/۰۲۹۵	۰/۷۷۹۹۸	۰/۶۰۸	۰/۰۲۸	-۰/۰۹۹
مدیریت صحیح پسماند	۳۲۸	۱	۵	۲/۸۰۳۹	۰/۷۸۷۱۴	۰/۶۲۰	۰/۰۷۲	-۰/۰۵
توسعه پایدار سبز	۳۲۸	۱	۵	۲/۸۲۲۲	۰/۸۵۴۲۵	۰/۷۳	۰/۰۱۳	-۰/۱۹۱

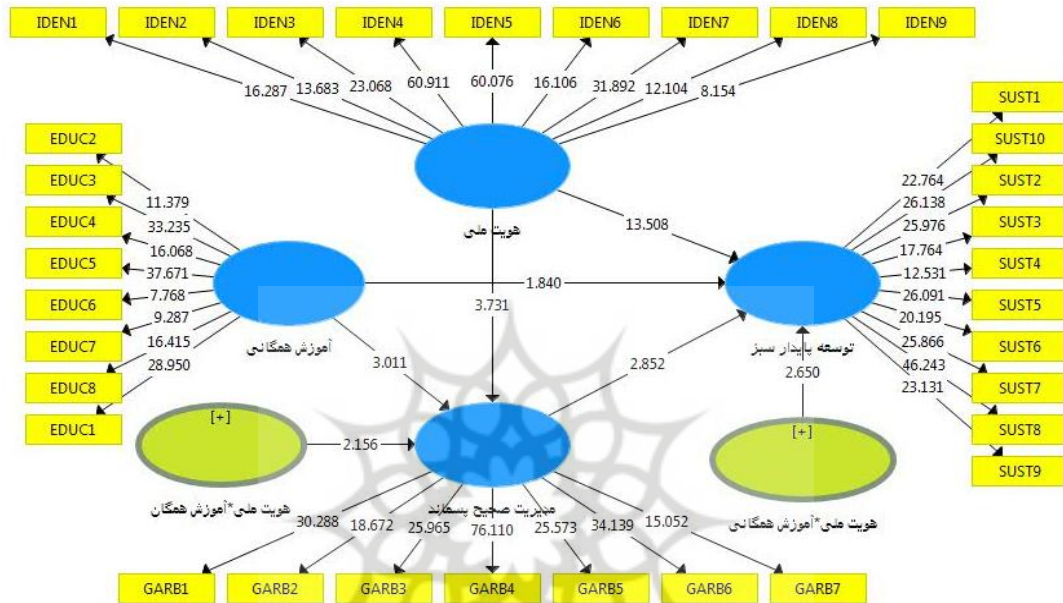
ب- آمارهای استنباطی: این آزمون جهت بررسی ادعای مطرح شده در مورد توزیع داده های یک متغیر کمی مورد استفاده قرار می گیرد. نتیجه ی آزمون شامل یک خروجی می باشد که به ترتیب تعداد داده ها، پارامترهای مورد نظر در بررسی وجود توزیع مانند تعداد نمونه و مقدار سطح معنی داری را ارائه می کند. مهمترین ردیف این جدول ردیف سطح معنی داری است. با توجه به اینکه سطح معنی داری کلیه ی متغیرهای تحقیق از ۵ درصد بزرگتر می باشد، بنابراین توزیع داده‌های کلیه ی متغیرهای تحقیق، از توزیع نرمال پیروی می کند.

جدول ۳. آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای آزمون نرمال بودن داده ها

متغیر	تعداد	سطح معنی داری	نتیجه آزمون
آموزش همگانی	۳۲۸	۰,۰۰۰	غیر نرمال
توسعه پایدار سبز	۳۲۸	۰,۰۰۰	غیر نرمال
مدیریت صحیح پسماند	۳۲۸	۰,۰۰۰	غیر نرمال
هویت ملی	۳۲۸	۰,۰۰۰	غیر نرمال

اندازه گیری متغیرها و آزمون فرضیه ها:

به تخمین مدل در این حالت، تخمین ضرایب t گفته می شود. مدل در حالت ضرایب t یا حالت معناداری مقادیر آماره t را نشان می دهد که برای قضاوت در مورد معناداری روابط بکار می روند. به اینصورت که اگر مقادیر آماره t بین $+1/96$ و $-1/96$ قرار داشته باشند، ضرایب معنادار نیستند و منجر به رد فرضیات تحقیق می شوند و در حالتی که خارج از این محدود باشند، معنادار هستند. شکل شماره ۲ معناداری ضرایب و پارامترهای بدست آمده مدل را نشان می دهد که تمامی ضرایب بدست آمده معنادار شده اند. مبنای تایید شدن یا رد شدن فرضیات پژوهش بررسی مدل در حالت ضرایب معناداری است.

شکل ۲. مدل در حالت اعداد معناداری

در جدول ۴ نیز ضرایب معناداری روابط هر یک از عامل های اصلی با یکدیگر بیان شده است.

جدول ۴- ضرایب معناداری روابط هر یک از عامل های اصلی با یکدیگر

P Values	T Statistics (O/STDEV)	Standard Deviation	Sample Mean	Original Sample	
0.014	2.456	0.077	0.187	0.189	آموزش همگانی -> توسعه پایدار سبز
0.003	3.011	0.102	0.308	0.306	آموزش همگانی -> مدیریت صحیح پسماند
0.005	2.852	0.052	0.143	0.149	مدیریت صحیح پسماند -> توسعه پایدار سبز
0.000	14.089	0.052	0.734	0.732	هویت ملی -> توسعه پایدار سبز
0.000	3.731	0.079	0.300	0.294	هویت ملی -> مدیریت صحیح پسماند
0.083	1.737	0.009	0.016	0.016	هویت ملی*آموزش همگان -> توسعه پایدار سبز
0.032	2.156	0.049	0.112	0.106	هویت ملی*آموزش همگان -> مدیریت صحیح پسماند
0.008	2.650	0.034	0.093	0.091	هویت ملی*آموزش همگانی -> توسعه پایدار سبز

معیار بعدی بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی میزان همبستگی هر سازه با سئوالات خود می‌پردازد. اعتبار همگرایی، همبستگی زیاد شاخص‌های یک سازه را در مقایسه با همبستگی شاخص‌های سازه‌های دیگر نشان می‌دهد که در مدل‌های انعکاسی باید ارزیابی شود. به منظور ارزیابی اعتبار همگرایی از میانگین واریانس استخراج شده^۱ استفاده می‌شود. مقدار این ضریب از ۰ تا ۱ متغیر است که مقادیر بالاتر از ۰/۵ پذیرفته می‌شود. البته مقادیر بالاتر از ۰/۴ نیز با احتیاط می‌توان پذیرفت.

جدول ۵. میانگین واریانس استخراج شده

متغیرهای مدل پژوهش	AVE	متغیرهای مدل پژوهش	AVE
آموزش همگانی	۰/۵۸۵	هویت ملی	۰/۵۵۰
توسعه پایدار سبز	۰/۶۰۱	هویت ملی*آموزش همگان	۱/۰۰۰
مدیریت صحیح پسماند	۰/۷۰۳	هویت ملی*آموزش همگانی	۱/۰۰۰

۵. بحث و نتیجه‌گیری

در این بخش خلاصه‌ای از نتایج فرضیه‌ها و مقایسه‌ی آن با نتایج پژوهش‌های مشابه ارائه می‌گردد. آزمون فرضیه اول

فرضیه: آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی تأثیر دارد.

همانگونه که از مدل پژوهش در حالت عدد معناداری مشخص است، میزان عدد معنی داری برای این فرضیه برابر با ۳,۰۱۱ است. با توجه به اینکه عدد معناداری برای این فرضیه از ۱,۹۶ بزرگتر است، از این رو این رابطه معنی دار است. از طرف دیگر در بررسی مدل تحقیق در حالت تخمین استاندارد میزان ضریب اثر مستقیم برابر با ۰,۳۰۶ بدست آمده است. مثبت بودن این ضریب نشان دهنده‌ی این است که با افزایش آموزش همگانی، میزان مدیریت صحیح پسماند به اندازه‌ی ۰,۳۰۶ افزایش می‌یابد. بنابراین با توجه به تحلیل مدل در حالت تخمین استاندارد و مدل در حالت اعداد معنی داری، از آنجایی که این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد آزمون قرار گرفته است، از این رو با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت:

آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی تأثیر مثبت، مستقیم و معنی داری دارد.

آزمون فرضیه دوم

فرضیه: آموزش همگانی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تأثیر دارد.

همانگونه که از مدل پژوهش در حالت عدد معناداری مشخص است، میزان عدد معنی داری برای این فرضیه برابر با ۱,۸۴۰ است. با توجه به اینکه عدد معناداری برای این فرضیه از ۱,۹۶ کوچکتر است، از این رو این رابطه معنی دار نیست. از طرف دیگر در بررسی مدل تحقیق در حالت تخمین استاندارد میزان ضریب اثر مستقیم برابر با ۰,۱۴۴ بدست آمده است. مثبت بودن این ضریب نشان دهنده‌ی این است که با افزایش آموزش همگانی، میزان توسعه پایدار سبز در شهر انزلی به اندازه‌ی ۰,۱۴۴ افزایش می‌یابد. بنابراین با توجه به تحلیل مدل در حالت تخمین استاندارد و مدل در حالت اعداد معنی داری، از آنجایی که این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد آزمون قرار گرفته است، از این رو با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت:

¹ Average variance extracted (AVE)

آموزش همگانی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تاثیر معنی داری ندارد.

آزمون فرضیه سوم

فرضیه: هویت ملی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی تاثیر دارد.

همانگونه که از مدل پژوهش در حالت عدد معناداری مشخص است، میزان عدد معنی داری برای این فرضیه برابر با ۳,۷۳۱ است. با توجه به اینکه عدد معناداری برای این فرضیه از ۱,۹۶ بزرگتر است، از این رو این رابطه معنی دار است. از طرف دیگر در بررسی مدل تحقیق در حالت تخمین استاندارد میزان ضریب اثر مستقیم برابر با ۰,۲۹۴ بدست آمده است. منفی بودن این ضریب نشان دهنده ی این است که با افزایش هویت ملی، میزان مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی به اندازه ی ۰,۲۹۴ افزایش می یابد. بنابراین با توجه به تحلیل مدل در حالت تخمین استاندارد و مدل در حالت اعداد معنی داری، از آنجایی که این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد آزمون قرار گرفته است، از این رو با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت:

هویت ملی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی تاثیر مثبت، مستقیم و معنی داری دارد.

آزمون فرضیه چهارم

فرضیه: هویت ملی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تاثیر دارد.

همانگونه که از مدل پژوهش در حالت عدد معناداری مشخص است، میزان عدد معنی داری برای این فرضیه برابر با ۱۳,۵۰۸ است. با توجه به اینکه عدد معناداری برای این فرضیه از ۱,۹۶ بزرگتر است، از این رو این رابطه معنی دار است. از طرف دیگر در بررسی مدل تحقیق در حالت تخمین استاندارد میزان ضریب اثر مستقیم برابر با ۰,۶۸۹ بدست آمده است. مثبت بودن این ضریب نشان دهنده ی این است که با افزایش هویت ملی، میزان توسعه پایدار سبز در شهر انزلی افزایش می یابد. بنابراین با توجه به تحلیل مدل در حالت تخمین استاندارد و مدل در حالت اعداد معنی داری، از آنجایی که این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد آزمون قرار گرفته است، از این رو با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت:

هویت ملی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تاثیر مثبت، مستقیم و معنی داری دارد.

آزمون فرضیه پنجم

فرضیه: مدیریت صحیح پسماند بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تاثیر دارد.

همانگونه که از مدل پژوهش در حالت عدد معناداری مشخص است، میزان عدد معنی داری برای این فرضیه برابر با ۲,۸۵۲ است. با توجه به اینکه عدد معناداری برای این فرضیه از ۱,۹۶ بزرگتر است، از این رو این رابطه معنی دار است. از طرف دیگر در بررسی مدل تحقیق در حالت تخمین استاندارد میزان ضریب اثر مستقیم برابر با ۰,۱۴۹ بدست آمده است. مثبت بودن این ضریب نشان دهنده ی این است که با افزایش مدیریت صحیح پسماند، میزان توسعه پایدار سبز در شهر انزلی به اندازه ی ۰,۱۴۹ واحد افزایش می یابد. بنابراین با توجه به تحلیل مدل در حالت تخمین استاندارد و مدل در حالت اعداد معنی داری، از آنجایی که این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد آزمون قرار گرفته است، از این رو با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت:

مدیریت صحیح پسماند بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تاثیر مثبت، مستقیم و معنی داری دارد.

آزمون فرضیه ششم

فرضیه: هویت ملی تاثیر آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی را تعدیل می کند.

همانگونه که از مدل پژوهش در حالت عدد معناداری مشخص است، میزان عدد معنی داری برای این فرضیه برابر با ۲,۱۵۶ است. با توجه به اینکه عدد معناداری برای این فرضیه از ۱,۹۶ بزرگتر است، از این رو این رابطه معنی دار است. از طرف دیگر در بررسی مدل تحقیق در حالت تخمین استاندارد میزان ضریب تعدیل گری برابر با ۰,۱۰۶ بدست آمده است. مثبت بودن این ضریب نشان دهنده ی این است که با افزایش هویت ملی، تاثیر آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند به اندازه ی ۰,۱۰۶ واحد افزایش می یابد. بنابراین با توجه به تحلیل مدل در حالت تخمین استاندارد و مدل در حالت اعداد معنی داری، از آنجایی که این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد آزمون قرار گرفته است، از این رو با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت:

هویت ملی تاثیر آموزش همگانی بر مدیریت صحیح پسماند در شهر انزلی را تعدیل می کند.

آزمون فرضیه هفتم

فرضیه: هویت ملی تاثیر آموزش همگانی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی را تعدیل می کند.

همانگونه که از مدل پژوهش در حالت عدد معناداری مشخص است، میزان عدد معنی داری برای این فرضیه برابر با ۲,۶۵۰ است. با توجه به اینکه عدد معناداری برای این فرضیه از ۱,۹۶ بزرگتر است، از این رو این رابطه معنی دار است. از طرف دیگر در بررسی مدل تحقیق در حالت تخمین استاندارد میزان ضریب تعدیل گری برابر با ۰,۰۹۱ بدست آمده است. مثبت بودن این ضریب نشان دهنده ی این است که با افزایش هویت ملی، تاثیر آموزش همگانی بر توسعه پایدار سبز به اندازه ی ۰,۰۹۱ واحد افزایش می یابد. بنابراین با توجه به تحلیل مدل در حالت تخمین استاندارد و مدل در حالت اعداد معنی داری، از آنجایی که این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد آزمون قرار گرفته است، از این رو با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت:

هویت ملی تاثیر آموزش همگانی بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی را تعدیل می کند.

آزمون فرضیه هشتم

فرضیه: آموزش همگانی از طریق مدیریت صحیح پسماند بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تاثیر دارد.

برای آزمون این فرضیه از آزمون آنلاین سوبل استفاده و بررسی شاخص VAF استفاده شده است. نتایج بررسی این فرضیه از طریق آزمون سوبل در شکل (۴-۵) ارائه شده است. از آنجایی که آماره آزمون سوبل بزرگتر ۱/۹۶ بدست آمده است و مقدار آن برابر با ۲,۰۷ بدست آمده، از این در سطح اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت آموزش همگانی از طریق مدیریت صحیح پسماند بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تاثیر مثبت، مستقیم و معنی داری دارد. برای بررسی میانجی جزیی و کامل نیز از شاخص VAF استفاده شده است که مقدار آن برابر با ۰,۲۳۸ بدست آمده است، از آنجایی که مقدار این آزمون بین ۰/۲ تا ۰/۸ بدست آمده است، مسئولیت پذیری شرکت در این فرضیه نقش میانجی جزیی دارد. از این رو با ۹۵ درصد اطمینان می توان ادعا نمود:

آموزش همگانی از طریق مدیریت صحیح پسماند بر توسعه پایدار سبز در شهر انزلی تاثیر دارد.

پیشنهادات اجرایی مبتنی بر نتایج پژوهش به شرح زیر است:

علی رغم وجود لایه های برنامه ریزی و اجرا، مدیریت شهری بندرانزلی همواره با خلأ لایه سیاست گذاری به عنوان لایه ای هدایت کننده، هماهنگ کننده و ناظر دولایه دیگر مواجه بود که امروز این امر نیز رشد باندهای قدرت و حاشیه ای شدن اکثریت مردم شهری را موجب شده است. براین اساس چالش قطعی فراروی مدیریت شهری بندرانزلی، پیچیدگی

فضایی فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی در بستر تفرق نهادی و تنوع منتج از ائتلاف‌های قدرت است. سیاست‌گذاری شهری به دنبال تدوین جهت‌گیری‌های اصلی تغییر و توسعه شهر در طیف‌ها و عرصه‌های مختلف تصمیم‌گیری بر مبنای تعادل پویای نیازها، منافع و محدودیت‌های کنشگران شهردانزلی است، اما تحقق این مأموریت مستلزم برخورداری چارچوبی نظری و عملیاتی است که ظرفیت پذیرش تکثر و تنوع کنشگران، منافع، منابع قدرت و روش‌های یکپارچگی متکثر داشته باشد. تحلیل تحولات شهری کشور نشان می‌دهد فرایند تبدیل ساکنان شهری به شهروندان و توسعه آگاهی شهری، فرایندی پرهزینه، کند و بسیار مناقشه برانگیز شده است؛ تلقی شهر به مثابه یک حوزه کالبدی، ما را از مفهوم مسائل و واقعیت‌های جامعه دور کرده و مانع از تولید آگاهی شهری و تغییر نظام شناختی خواهد شد. در برنامه‌ریزی و مدیریت شهری با کاستی‌ها و بحران‌های مختلفی اعم از کاستی مشارکت، رضایت، خلاقیت، اخلاق و نظیر اینها مواجه هستیم که ضرورت بازاندیشی و تأمل انتقادی درباره مدیریت شهری در ایران را از منظر جامعه و فرهنگ پررنگ کرده است. برای دستیابی به برنامه‌ریزی مناسب و مطلوب برای یک شهر باید از نظریه‌های مشارکتی، گفت و گوی اجتماعی بهره‌گیری کرد، این امکان فقط از طریق ایجاد فضاها و موقعیت‌های ارتباطی و رسانه‌های آزاد، اتحادیه‌ها و احزاب فراهم می‌شود. نظام مدیریت شهری در ایران باید حامی ایجاد و گسترش زیرساخت‌های لازم برای توسعه نهادهای مدنی مشارکت‌جو باشد تا بتواند از این طریق فاصله خود را با زیست جهان مردم و خواسته‌ها و آرزوهایشان کمتر کند.

در دنیای مصیبت‌زده‌ای که جهان سوم نام گرفته است، فقدان شهروندی، پاسخگویی و نظارت همگانی، پایبند نبودن به قانون نبود تساوی همگانی در مقابل قانون، خرید قانون و زیرپا گذاشتن آن همچنین فقدان بخش عمده ویژگی‌های مثبت جهانی‌سازی، انواع آثار منفی به مراتب بیش از جهان پیشرفته، جوامع جهان سوم را با وضعیت بغرنج و ناپایداری رو به رو کرده است. در پاسخ به مسائل ناشی از جهانی‌سازی دو رویداد مهم رخ داده است، اولین مسئله آغاز جهانی‌سازی از پایین یا دریچه جنبش‌های اجتماعی است که هر روز گسترده‌تر شده است. لازم است مدیران شهری بندرانزلی برای توسعه جامعه مدنی، تقویت رسانه‌های همگانی مستقل، آموزش فراگیر عمومی، تقسیم قدرت، بسیج همگانی و فقرزدایی به صورت مشارکت محور تلاش کنند.

کیفیت تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مدیران شهری بندرانزلی در کالبد شهرها نمایان می‌شود؛ امروزه شهر بندرانزلی دچار مشکلات مختلفی مانند نابسامانی و توزیع نامناسب کاربری‌های شهری شده‌اند که دلایل این نابسامانی‌ها را تنها در طرح‌های شهری نمی‌توان دید، بلکه مجموعه‌ای از مشکلات مانند فقدان بودجه کافی، تضاد بین منافع خصوصی و عمومی، طولانی بودن فرایند تهیه و تصویب طرح‌ها، مدیریت شهری ناکارآمد و... در بروز چنین معضلاتی مؤثر بوده است. مدیریت شهری شهر بندرانزلی به دلیل ضعف اختیارات قادر نیست بین نهادها و سازمان‌های مختلف ارتباط مناسبی برقرار کند، نکته دیگر اینکه شهرها همواره با بحران‌های طبیعی مختلفی مواجه هستند و مدیریت شهری باید به فکر راه چاره‌ای اساسی در این زمینه باشد.

تمرکز اصلی مدیریت بحران در مناطق شهری بندرانزلی بر استفاده از روش‌های سازه‌ای، پیشگیری و مقابله با بحران‌ها بوده و روش‌های جابه‌جایی و تغییر کاربری‌ها تقریباً غیرممکن یا غیرعملی تلقی شده است. در این زمینه، شهرها نیازمند بازنگری و نواندیشی هستند تا بتوانند تمام روش‌های ممکن را با مشارکت اقشار مختلف جامعه در فرایند مدیریت بحران به شکلی مناسب به کار گیرند. نبود منابع و روشن نبودن جایگاه مدیریت بحران در شهرها، بخشی از مشکلات و مسائلی هستند که با فقدان مسئولان و تصمیم‌گیران آشنا با این حوزه و همچنین ضعف پشتیبانی‌های مردمی تشدید می‌شود.

شهرداری‌ها باید حلقه اتصال محکمی با بدنه مدیریت کلان کشور داشته باشد؛ شهرها مرکز وقوع بسیاری از رخدادهای سیاسی هستند، اما خود آنها به عنوان یک نهاد بسیار ضعیف است. لازم است در این زمینه از سه جنبه اساسی تلاش صورت گیرد، از وجه بین دولتی باید قوانین بالادستی تا حد امکان محدود شود، از منظر ایدئولوژیک لازم است بین منافع خصوصی و منافع جمعی آشتی برقرار شود و از نظر عملیاتی نیز باید مدیریت شهری از روزمرگی و حل و فصل مسایل روزانه شهر خلاصی یابد تا به جای آن، توجه خود را به مسایل بلند مدت متمرکز کند.

۶. منابع و مآخذ

۱. آذرکمند، سحر و شمس، نیلوفر. (۱۳۹۸). بررسی مدیریت زنجیره تامین سبز در صنعت ذوب آهن اصفهان و تاثیر آن بر توسعه عملکرد سبز، *دوماهنامه علمی-تخصصی مطالعات کاربردی در علوم مدیریت و توسعه، سال چهارم، شماره ۱، ۱۷-۲۴*
۲. رستگار، عباسعلی؛ باقری قره بلاغ، هوشمند؛ کشاورز، محمد و عین علی، محسن. (۱۳۹۸). تأملی بر مدیریت زنجیره تامین سبز: وا کوی نقش توانمندسازی کارکنان سبز بر خرید سبز در شرکتهای تولیدکننده مواد غذایی سبز، *مجله بررسی های بازرگانی، شماره ۹۸، ۳۰-۴۳*.
۳. کرمی، مینا و فرهادی، پیام. (۱۳۹۷). بررسی نقش سرمایه های اجتماعی در بهبود عملکرد محیطی و اقتصادی از طریق مدیریت زنجیره تامین سبز، *مجله بررسی های بازرگانی، شماره ۹۲-۹۳، ۲۵-۳۷*.
۴. کریمی ساغر، پورمند حسنعلی، ذاکر صالحی غلامرضا و افهمی رضا (۱۳۹۹). آموزش مبتنی بر توسعه پایدار در آموزش عالی با تاکید بر صلاحیت های پایداری دانش آموختگان (مطالعه موردی: دوره کارشناسی صنایع دستی). *نشریه آموزش عالی ایران، سال ۱۲، شماره ۱، صص ۳۱-۱*.
۵. میرزایی فیض آبادی، روح اله؛ ناظمی، شمس الدین و مهارتی، یعقوب. (۱۳۹۳). *بررسی تاثیر تلاش های مازاد فردی بر قصد خرید محصولات سبز با تعدیل گری دو عامل توجه به نیازهای اساسی مصرف کننده و کشور مبدا در بین مصرف کنندگان لوازم بهداشتی*. پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده اقتصاد و علوم اداری.
6. Aboelmaged Mohamed, Hashem Ghraib. (2019). Absorptive capacity and green innovation adoption in SMEs: The mediating effects of sustainable organisational capabilities, *Journal of Cleaner Production*. 31(12). 1 – 25.
7. BenDor, Todd., Spurlock, Danielle., C.Woodruff, Sierra., & Olander, Lydia. (2017). A research agenda for ecosystem services in American environmental and land use planning, *Cities*. 260–271.
8. Das,Gopal; Agarwalb, James;. Malhotrac,Naresh K; Varshneyad, Geetika (2018). The role of foreign intermediary relationship quality on export performance: A survey on Turkish firms *Journal of Business Research*,. 46.1-12.
9. Hak, Tomas., Janouskova, Svatava., & Molden, Bedrich. (2016). Sustainable Development Goals: A need for relevant indicators, *Ecological Indicators*. 60,. 565-573.
10. Hong, Zhaofu; Hao, Wang, Yeming (Yale), Gong,. (2019). *Green product design considering functional-product reference*,.1-42.
11. Klimova, Alexandra., Rondeau, Eric., Andersson., Karl., Porrass, Jari., Rybin., Andrei., & Zaslavsky, Arkady. (2016). An international Master's program in green ICT as a contribution to sustainable development, *Journal of Cleaner Production*,. 1-30.
12. Lamba Neeraj & Priyavrat Thareja. (2020). Modelling of barriers pertaining to implementation of green supply chain management using ISM approach, *Materials Today: Proceedings*, 12, pp 1 – 11.

13. Lamba Neeraj & Priyavrat Thareja. (2021). Developing the structural model based on analyzing the relationship between the barriers of green supply chain management using TOPSIS approach, *Materials Today: Proceedings.*, 12, pp 1 – 8.
14. Nabi Khan, Shamila., & Mohsin, Muhammad. (2017). The Power of Emotional Value: Exploring the Effects of Values on Green Product Consumer Choice Behavior, *Journal of Cleaner Production.*, 1-28.

The effect of public education on correct waste management and sustainable green development, considering the moderating role of national identity in Bandar Anzali city

Parvane nohekhan Modabber¹

Abstract

Concerns of the society regarding environmental, health and health issues have caused different societies to improve the processes of different countries, including paying attention to the production of green products, compliance with environmental standards, correct waste management and modification of consumption patterns. Also, many factors such as increasing environmental pollution, government pressures, people's expectations from organizations regarding social responsibility, clarify the necessity of companies moving towards the production of environmentally friendly products. The purpose of this research is the effect of public education on correct waste management and sustainable green development, considering the moderating role of national identity in Bandar Anzali city. According to the purpose, this research is in the category of applied research and based on the method of data collection, it is in the category of descriptive research. The statistical population in this research is the citizens of Anzali city who have referred to the municipality for urban, civil and welfare affairs, and the sample number is 328 people based on Cochran's formula, and the sampling method is non-probability. In this research, people are a statistical population, so the level of analysis is individual. The sampling method in this research is non-probability sampling. SPSS and PLS software were used as a questionnaire data collection tool. The results confirm all the hypotheses in the present study.

Keywords

Public education, correct waste management, green sustainable development, national identity, Bandar Anzali city

1. Master of Public Administration, Islamic Azad University, Bandar Anzali Branch, Bandar Anzali, Iran (modiran.t.a.ilya@gmail.com)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی